Slut med at være mere klimavenlig, end du tror

Danish Crown har givet op. I marts måned 2023 afgjorde Vestre Landsret, at slagterikoncernens mærke "Klimakontrolleret gris" efter markedsføringsloven var vildledende i den konkrete kontekst – såkaldt greenwashing. De kunne ikke løfte dokumentationskravet for, at grisene rent faktisk var klimakontrollerede. Derimod fandt landsretten ikke, at udtrykket "Dansk gris er mere klimavenlig, end du tror" udgjorde en overtrædelse af vildledningsforbuddet. Landsretten lagde vægt på det relative i udsagnet og på det forhold, at Danish Crown gennem forbrugerundersøgelser kunne dokumentere en vis usikkerhed forbrugerne iblandt om forskellige kødtypers fodaftryk.

Sagen blev anket til Højesteret af sagsøgerne (Klimabevægelsen i Danmark og Dansk Vegetarisk Forening) med påstand om bl.a. også at forbyde Danish Crown at benytte begge udsagn. Den 12. april 2024 tog Danish Crown så bekræftende til genmæle og må dermed afstå fra at bruge udsagnene.

Dommen har kun virkning ift. Danish Crown (inter partes), men hvilken præcedensvirkning kan vi forvente?

Forbrugerombudsmanden vil formodentlig fastholde en stram linje overfor relative udtryk som "Mere klimavenlig, end du tror" til trods for landsrettens afgørelse. Dermed får Danish Crowns accept virkning for andre end virksomheden selv.

Men når det er sagt, så vil der nu, hvor Danish Crown tager bekræftende til genmæle, ikke ske en egentlig prøvelse hos Højesteret af markedsføringslovens regler ift. relative udtryk i kontekst. Der er "kun" sket en reel prøvelse på landsretsniveau og det til fordel for udtrykkets anvendelse i den konkrete sag.

Får vi en lignende sag, bør man overveje, om den skal gå til Højesteret. I min optik er der en svaghed ved, at offentligretlige bestemmelser skal prøves i retten under privatretlige procesformer. Konsekvensen er konkret, at landsrettens dom så at sige bliver "annulleret" uden prøvelse af parterne, og hvilken retskildeværdi efterlader det os med? Formodentlig en svækket retskildeværdi.

Kan vi så forvente, at f.eks. kød overhovedet ikke længere kan anprises rent klimamæssigt relativt eller ej? Producenterne vil nok være tilbageholdende, men de danske domstole vil i den slags sager fremadrettet stadig skulle vurdere de enkelte sager i kontekst. Sagen handlede jo om dokumentationskravet i markedsføringslovens § 13, og det vil af domstolene i fremtidige sager stadig skulle vurderes, om dokumentationskravet konkret er opfyldt eller ej. Det er ikke sagsøgerne og sagsøgte i denne sag, der fremadrettet via deres påstande kan fastlægge, hvordan markedsføringsloven skal fortolkes. Den opgave vil stadig være den enkelte domstols opgave i den konkrete sag.

Af professor Bent Ole Gram Mortensen